

2070804650

Vragen van het lid Gerkens (SP) aan de staatssecretaris van Financiën en de Minister van Justitie over de doorgifte van NAW-gegevens door de douane aan private organisaties. (Ingezonden 13-11-2007)

Vraag 1:

Wat is het beleid bij de douane voor het doorgeven van naam-, adres- en woonplaatsgegevens (NAW) aan private organisaties, wanneer nepartikelen worden aangetroffen bij de invoercontrole door de douane?

Antwoord:

De verplichting tot het doorgeven van NAW-gegevens door de Douane vloeit voort uit de voorschriften van Verordening EG nr. 1383/2003 inzake het optreden van de douaneautoriteiten ten aanzien van goederen waarvan wordt vermoed dat zij inbreuk maken op bepaalde intellectuele-eigendomsrechten en inzake de maatregelen ten aanzien van de goederen waarvan is vastgesteld dat zij inbreuk maken op dergelijke goederen (PbEU 2003 L 196; hierna: de Verordening). Bij een ambtshalve constatering van een vermoedelijke inbreuk op een intellectueel-eigendomsrecht dient de Douane op grond van artikel 4, eerste lid, jo. artikel 5 en artikel 9, derde lid, van de Verordening de volgende informatie te verstrekken aan de houder van dat intellectuele-eigendomsrecht:

- informatie over de goederen;
- informatie over de mogelijkheid om de goederen te inspecteren;
- de namen en adressen van zowel de geadresseerde als de afzender;
- de aangever of houder van de goederen;
- de oorsprong en herkomst van de goederen.

Daarnaast dient de Douane op te treden op verzoek van rechthebbenden die er kennis van hebben dat goederen die inbreuk maken op hun rechten bij de Douane zullen worden aangegeven. Die rechthebbenden verstrekken daartoe aan de Douane gedetailleerde informatie over de goederen, zodat de Douane deze kan identificeren. Wanneer de Douane de omschreven goederen aantreft, schorst de Douane de vrijgave van de goederen of houdt zij deze vast en wordt de verzoeker op de hoogte gesteld en krijgt deze de NAW-gegevens.

Vraag 2:

Is het u bekend dat deze organisaties vaak torenhoge schadevergoedingen eisen van de personen wiens gegevens ze hebben gekregen? Wat is uw mening hierover? Vindt u deze schadevergoedingen die gevraagd worden proportioneel? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord:

Schadevergoeding is enkel verschuldigd als er sprake is van toerekenbaarheid van de inbreuk (artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek), dat wil zeggen als de inbreukmaker wist of had kunnen weten dat hij inbreuk pleegde. Het uitgangspunt bij de vaststelling van de hoogte van de schadevergoeding is dat deze dient tot vergoeding van de werkelijk geleden schade.

De vaststelling van schadevergoeding in een civielrechtelijke procedure is geharmoniseerd door artikel 13 van de richtlijn 2004/48/EG betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (PbEU 2004 L 195). Daarin zijn twee methodes opgenomen aan de hand waarvan de schade dient te worden vastgesteld. Volgens de eerste dient de rechter bij de berekening van de schadevergoeding rekening te houden met alle omstandigheden, zoals de winstderving die de benadeelde partij heeft ondervonden, de onrechtmatige winst die de inbreukmaker heeft genoten of ook niet-economische factoren, zoals morele schade die de rechthebbende door de inbreuk heeft geleden. De andere mogelijkheid voor de rechter om de schade te berekenen is volgens genoemd artikel de schadevergoeding vast te stellen als een forfaitair bedrag, op basis van elementen zoals ten minste het bedrag aan royalty's of vergoedingen dat verschuldigd was geweest als de inbreukmaker toestemming gevraagd zou hebben om het desbetreffende intellectuele-eigendomsrecht te gebruiken. Beide methodes zijn reeds lang staande praktijk in civielrechtelijke inbreukzaken in Nederland, gebaseerd op het algemeen burgerlijk recht (de artikelen 6:95 en 106 van het Burgerlijk Wetboek) en daarnaast op specifieke artikelen in de afzonderlijke intellectuele-eigendoms wetgeving, zoals de artikelen 27 en 27a van de Auteurswet.

Vraag 3:

Wat is uw reactie op het geval van de mevrouw zoals naar voren gekomen in het televisieprogramma Kassa!¹ Deelt u de mening dat deze mevrouw een handelaar is in namaakartikelen of juist een slachtoffer van de aanbieders van namaakartikelen? Kunt u uw antwoord toelichten?

UVraag 4:

Acht u het wenselijk dat NAW-gegevens van mensen die geen handelaar zijn, maar juist slachtoffer zijn van oplichting, door de douane worden doorgegeven? Zo ja, waarop baseert u uw mening? Zo neen, kunt u uitsluiten dat dit gebeurt?

Antwoord op vragen 3 en 4:

Volgens artikel 1, eerste lid, van de Verordening dient de Douane op te treden als er een vermoeden is dat bepaalde goederen inbreuk maken op intellectuele-eigendomsrechten. Wanneer dergelijk optreden voldoende aanwijzingen oplevert dat die goederen inbreuk maken, moet de Douane volgens artikel 9, derde lid, de houder van het recht in staat stellen na te gaan of er sprake is van inbreuk. Het is niet aan de Douane om te beoordelen of de vermeende inbreukmaker slachtoffer of handelaar is. Die vraag dient door de rechter in de civielrechtelijke procedure beantwoord te worden, welke procedure kan volgen op het optreden door de Douane. Het uitgangspunt bij de bestrijding van inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten is dat civielrechtelijk optreden door belanghebbende zelf voorop staat.

Vraag 5:

Deelt u de mening dat bij het doorgeven van NAW-gegevens door de douane een afweging van proportionaliteit en subsidiariteit dient plaats te vinden? Zo neen, waarom niet? Toetst de douane voldoende of aan de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit is voldaan bij het doorgeven van NAW-gegevens van particulieren, niet zijnde handelaren? Zo ja, waarop baseert u dit? Zo neen, welke maatregelen gaat u treffen dat dit in de toekomst wel in voldoende mate zal gebeuren?

Antwoord:

Zoals blijkt uit het antwoord op vragen 3 en 4, dient de Douane volgens de Verordening alleen na te gaan of er een vermoeden van inbreuk is en vervolgens (artikel 4, eerste lid, van de Verordening) of er voldoende aanwijzingen zijn van de inbreuk. Vervolgens moet de Douane de houder van het intellectuele-eigendomsrecht informeren. De Douane heeft krachtens de Verordening geen verder gaande bevoegdheden om proportionaliteit en subsidiariteit af te wegen. Dat is ook geen taak voor een uitvoeringsinstantie als de Douane, maar een taak voor de civiele rechter.

Vraag 6:

¹ Kassa! 20 oktober 2007.

Kunt u aangeven welke kosten de douane in rekening brengt voor het opsporen en vernietigen van namaakartikelen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord:

De Douane brengt voor opsporing geen kosten in rekening. Voor de vernietiging van inbreukmakende goederen worden door de Douane wel kosten in rekening gebracht aan de houder van het recht, i.c. de verzoeker die om de vernietiging vraagt.

Vraag 7:

Welk beleid voert de overheid om mensen voor namaakartikelen op internet te waarschuwen? Voert u een actief beleid om mensen kenbaar te maken dat hun NAW-gegevens doorgegeven kunnen worden aan private organisaties? Zo neen, waarom niet?

Antwoord:

Op de internetsite van de Douane is duidelijk te vinden dat de invoer van nagemaakte goederen niet is toegestaan. Binnenkort zal daarop ook een waarschuwing worden geplaatst dat namaakartikelen op het internet worden aangeboden. Daarnaast vinden regelmatig reclamecampagnes plaats die consumenten in algemene zin wijzen op het verbod op de invoer van namaakartikelen.

Gezien de eigen verantwoordelijkheid van rechthebbenden voor handhaving van hun rechten, verzorgen diverse private organisaties campagnes of andersoortige publiciteit om het publiek bewust te maken van de onrechtmatigheid en strafbaarheid van inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten. Voorbeelden van dergelijke organisaties zijn de brancheorganisatie voor de entertainmentindustrie NVPI, de Business Software Alliance die belangen van de software-industrie behartigt en stichting Brein, die zich richt op de handhaving van auteurs- en naburige rechten op muziek, film, video en interactieve software.

Vraag 8:

Welke stappen onderneemt u om namaakartikelen op het internet op te sporen? Kunt u aangeven hoeveel namaakartikelen jaarlijks worden opgespoord? Zo neen, bent u bereid dit te onderzoeken?

Antwoord:

De Douane houdt toezicht op het binnen of buiten het grondgebied van de Europese Unie brengen van goederen en controleert daarbij ambtshalve of op

verzoek van de houder van het intellectuele-eigendomsrecht de goederen die vermoedelijk inbreuk maken op zijn recht. Deze invoer betreft ook kleine pakketzendingen waarmee via internet aangeschafte goederen vaak worden vervoerd.

De Douane heeft geen taak bij de actieve opsporing van inbreukmakende goederen.

Ook voor het internet geldt het uitgangspunt dat bij de bestrijding van inbreuken op intellectuele eigendomsrechten civielrechtelijk optreden door belanghebbende zelf voorop staat.

De Douane heeft in 2006 meer dan 4 miljoen namaakartikelen onderschept. In postzendingen trof de Douane 9.000 imitatieproducten aan.

Vraag 9:

Is het u bekend dat in het geval van de in vraag 3 bedoelde mevrouw dezelfde handelaar meer dan 100 advertenties op de internetsite eBay heeft staan? Acht u dit wenselijk, wetende dat Disney met slechts één formulier die advertenties verwijderd kan krijgen? Kunt u uitleggen waarom de douane toch de NAW-gegevens van deze mevrouw doorgeeft, terwijl Disney blijkbaar geen verdere stappen onderneemt om herhaling te voorkomen? Kunt u uitsluiten dat voor Disney een beweegreden zou kunnen zijn dat het meer oplevert om van individuele personen schadevergoeding te eisen, dan de advertenties van eBay te verwijderen? Kunt u uw antwoord toelichten? Acht u het wenselijk dat de douane geen NAW-gegevens van mensen aan private organisaties door zou moeten geven, wanneer deze organisaties zelf in gebreke blijven met het voeren van een actief beleid om herhaling te voorkomen? Zo neen, waarom niet?

Antwoord:

Het is mij niet bekend hoeveel advertenties de in het programma Kassa bedoelde handelaar op eBay heeft staan. Het uitgangspunt bij de bestrijding van inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten is dat civielrechtelijk optreden door belanghebbenden zelf voorop staat. De houders van intellectuele-eigendomsrechten bepalen zelf hoe dat optreden wordt ingevuld, daar treed ik niet in. Zoals uiteengezet is in het antwoord op vragen 1 en 5, dient de Douane op basis van de Verordening de NAW-gegevens aan de rechthebbende te verstrekken en heeft zij daarbij niet de vrijheid rekening te houden met omstandigheden zoals de handhavingsinspanningen van de rechthebbende.

Vraag 10:

Gaat u de Douane instrueren om geen NAW-gegevens van mensen aan private organisaties door te geven, wanneer blijkt dat deze mensen zelf slachtoffer zijn

en geen handelaar? Zo neen, waarom niet?

Antwoord:

Nee, zie antwoord op vragen 3/4 en 5.